

วารสารนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT LAW JOURNAL

ชื่อเรื่อง: คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 (ความรับผิดทางอาญาของผู้สนับสนุนโดย
นึ่งเฉย)

ชื่อผู้แต่ง: ดิศรณ์ ลิขิตวิทย์วูฒิ

การอ้างอิงที่แนะนำ: ดิศรณ์ ลิขิตวิทย์วูฒิ, 'คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 (ความรับผิด
ทางอาญาของผู้สนับสนุนโดยนึ่งเฉย)' (2564) 2 วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
249.

ผู้สนับสนุนหลัก

**SATYAPON
& PARTNERS**
THAILAND Intellectual Property Law Firm

Tax and Legal Counsellors

Seri Manop & Doyle

**Baker
McKenzie.**

SAIJO DENKI

ร่วมกับ

บริษัท ซัยโจ เด็นกิ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด สมาคมนิติศาสตร์ มธ.

ผู้สนับสนุนร่วม

โครงการวารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 โทร. 02 613 2169 อีเมล tu.lawjournal@tu.ac.th

ฎีกาวิเคราะห์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 (ความรับผิดทางอาญาของผู้สนับสนุนโดยนิ่งเฉย) Supreme Court Decision No. 1688/2555 (Abettor's Criminal Liability for Refraining)

ดิศรณ์ ลิขิตวิทยาวุฒิ

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Disorn Likhitwitayawuid

Lecturer, Faculty of Law, Thammasat University

1. ข้อความเบื้องต้น

แม้บทบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้สนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาไทยนั้น ได้มีการกำหนดรูปแบบของการกระทำที่จะก่อให้เกิดความรับผิดทางอาญาไว้โดยชัดแจ้งแล้วก็ตาม แต่ทั้งนี้เนื่องจากบทบัญญัติความรับผิดทางอาญาของผู้สนับสนุนนี้ได้มีการใช้ถ้อยคำในลักษณะที่เป็นปลายเปิดว่า “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวก..... ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด”¹ ด้วยเหตุนี้ บทบัญญัติดังกล่าวนี้จึงจำเป็นต้องมีหลักคิดในทางทฤษฎีสำหรับการนำมาปรับใช้อย่างเหมาะสม เพื่อจำกัดอำนาจรัฐไม่ให้มีการตีความกฎหมายตามอำเภอใจจนกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างไม่สมเหตุสมผล

¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวก ในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น.

อย่างไรก็ตาม หากการปรับใช้บทบัญญัติความรับผิดชอบทางอาญาของผู้สนับสนุนนี้เป็นไปอย่างไม่มีมาตรการบังคับโดยปราศจากหลักคิดทางทฤษฎีแล้ว กรณีดังกล่าวก็ย่อมก่อให้เกิดประเด็นปัญหาการใช้การตีความถ้อยคำลักษณะปลายเปิดที่มีความกว้างขวางเกินไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมายพร้อมกับการให้เหตุผลสนับสนุนการวินิจฉัยที่บกพร่องทางตรรกะ จนอาจส่งผลให้บุคคลที่แม้จะอยู่อย่างหนึ่งเฉยโดยไม่ได้มีส่วนร่วมกับผู้ลงมือกระทำความผิดเลยก็ตาม แต่เมื่ออยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุแล้ว ก็อาจจะต้องมีความรับผิดชอบทางอาญาฐานเป็นผู้สนับสนุนได้ เนื่องจากการนิ่งเฉยนั้นได้ถูกตีความให้กลายเป็นรูปแบบการกระทำประการหนึ่งของ “การให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวก” ไปเสียแล้ว โดยปราศจากการให้เหตุผลทางกฎหมายที่มีหลักคิดทางทฤษฎีที่สมเหตุสมผลมารองรับ จนเกิดเป็นความรับผิดชอบทางอาญาที่มีอาจอธิบายด้วยหลักการและเหตุผลอันใดได้เลย นอกเสียจากการอธิบายว่าเป็นความรับผิดชอบทางอาญาที่เกิดขึ้นจากจินตนาการและจิตปรุงแต่งของผู้พิพากษาที่วินิจฉัยคดีโดยแท้ หรือที่ผู้เขียนเรียกว่าเป็น “ความรับผิดชอบทางอาญาทิพย์”² ของผู้สนับสนุนโดยนิ่งเฉยนั่นเอง

ทั้งนี้ ผู้เขียนจะได้อธิบายประเด็นปัญหาดังกล่าวผ่านกรณีศึกษาที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 โดยจะได้ทำการนำเสนอคำพิพากษานับย้อนสืบและย่อยาวเสียก่อน จากนั้นจึงจะได้ทำการวิเคราะห์คำพิพากษาดังกล่าวต่อไป

2. คำพิพากษานับย้อน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่นำมาแสดงในส่วนนี้ เป็นคำพิพากษานับย้อนโดยสำนักงานศาลยุติธรรม³ ซึ่งผู้เขียนจะนำมาแสดงทั้งฉบับย้อนสืบ และย่อยาว โดยความในคำพิพากษานับย้อนมีดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร โจทก์
 นายศักดิ์ดา โหมแพน จำเลย
 อาญา ผู้สนับสนุน (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86)

² สำหรับคำว่า “ทิพย์” นั้น ได้มีการนำมาปรับใช้ในปัจจุบันที่ให้ความหมายแตกต่างไปจากที่เคยใช้ในอดีต ซึ่งอธิบายได้ว่าคำว่า “ทิพย์” นั้นมีความหมายดั้งเดิมที่หมายถึง “ลักษณะพิเศษต่างกับลักษณะปกติ” เช่น “หุทิพย์” คือ หูที่สามารถได้ยินเสียงได้เป็นพิเศษ คือได้ยินไปไกล หรือได้ยินคำที่คนพูดอยู่ในใจ “ตาทิพย์” ก็หมายถึงดวงตาที่สามารถแลเห็นสิ่งที่มนุษย์ธรรมดาไม่อาจเห็นได้ หรือ “อาหารทิพย์” ที่หมายถึงอาหารพิเศษที่มีรสอร่อยที่สุดและเพียงแต่นึกอยากรับประทานก็จะได้รับอาหารนั้น; ดู สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ‘ทิพย์ (๑)’ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 15 พฤษภาคม 2556) <<http://legacy.orst.go.th/?knowledge=ทิพย์-๑-๑๕-พฤษภาคม-๒๕๕๖>> สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2564.

ส่วนการปรับใช้ในยุคสมัยปัจจุบันนั้น คำว่า “ทิพย์” กลับมีความหมายที่กว้างกว่าความหมายในอดีต ซึ่งมักเกิดขึ้นในบริบทของความตลกขบขันในสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการให้ความหมายไว้ในทวิตเตอร์ว่า “ไม่มีอยู่จริง, มโน, เพ้อเจ้อ, คิดขึ้นมาเอง หรือสร้างเรื่องราวขึ้นมาเองด้วยจิตปรุงแต่ง” โดยจะนำมาใช้ในฐานคำคุณศัพท์ (adjective) หรือกริยาวิเศษณ์ (adverb) ที่ขยายคำที่อยู่ข้างหน้า ให้ดูมีอรรถรสมากยิ่งขึ้นในบทสนทนา ยกตัวอย่างเช่น “อิมทิพย์” คือ การไม่รับประทานอาหาร แต่ก็รู้สึกอิ่มท้อง “สามทิพย์” คือ การคิดไปเองว่าผู้ชายคนนั้นเป็นสามีของผู้นึกคิด ทั้ง ๆ ที่ผู้ชายคนดังกล่าวไม่รู้จำผู้นึกคิดเลย ในความเป็นจริง หรือ “ผมทิพย์” คือ การคิดไปเองว่าตนเองมีผมยาวสำหรับคนที่ผมสั้น.

³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 (สำนักงานศาลยุติธรรม) 6: 26-28.

วิธีพิจารณาความอาญา ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาแตกต่างจากฟ้อง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคสอง)

พฤติการณ์ที่จำเลยทราบ ว่า ส. กับพวกจะมาทำร้าย ป. เพราะ ป. ทำร้าย ส. จำเลยจึงนั่งรถจักรยานยนต์มาด้วยและยืนดูเหตุการณ์อยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ โดยไม่ได้ร่วมตีรถจักรยานยนต์กับเข้าร่วมตีและฟันผู้ตาย จากนั้นจำเลยก็หลบหนีไปพร้อมกับ ส. และพวก เช่นนี้มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ ส. กับพวกกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด จำเลยจึงเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยได้ แม้โจทก์จะฟ้องว่าจำเลยเป็นตัวการร่วมกระทำความผิดก็ตาม

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 290

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 ลงโทษจำคุก 8 ปี

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติในชั้นนี้โดยที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งคัดค้านว่า ตามวันและเวลาสถานที่เกิดเหตุดังฟ้อง ก่อนเกิดเหตุจำเลยและนายสมปองหรือได้งมีเรื่องโต้เถียงกับนายจิระชัยกับพวกคนงานที่โรงงานของบริษัทสยามยูเคเอฟ จำกัด เรื่องที่จำเลยจะประทับบัตรลงเวลาเลิกงานตอนเย็น แต่นายจิระชัยไม่ยินยอม ระหว่างนั้นนายปริณญาหรือได้งซึ่งเป็นพนักงานของโรงงานคนหนึ่งได้ชกนายสมปองจนเลือดกบปากแล้วมีคนมาห้ามปรามนายสมปองและจำเลยจึงออกจากโรงงานไป ลักพาคนนายสมปองกับพวกรวม 20 คน ถึง 30 คน กลับมาที่โรงงานอีกแต่เข้าไปในโรงงานไม่ได้เพราะนายจิระชัยเกรงว่าจะมีเรื่อง จึงปิดประตูรั้วโรงงาน นายสมปองกับพวกบางคนได้ใช้เหล็กแบริบตีรถจักรยานยนต์ของนายนิมิตรผู้ตาย ที่จอดอยู่หน้าโรงงานนอกประตูรั้วจนได้รับความเสียหาย ผู้ตายโกรธจึงเปิดประตูรั้ววิ่งตามนายสมปองกับพวกแล้วถูกนายสมปองกับพวกประมาณ 10 คน ใช้เหล็กแบริบและมีดตีและฟันทำร้ายได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายในเวลาต่อมาปรากฏบาดแผลตามรายงานการตรวจศพ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษาหรือไม่ ตามคำพยานของโจทก์ที่อ้างว่ารู้เห็นเหตุการณ์ 4 คน คือ นางสาวสายฝน นายสมชาย นายจิระชัยและนายศราวุฒิ นั้น ไม่ปรากฏว่าพยานคนใดเบิกความยืนยันเห็นจำเลยใช้แบริบเหล็กและมีดตีฟันทำร้ายผู้ตายแต่ประการใด รวมทั้งไม่เห็นจำเลยใช้แบริบเหล็กตีรถจักรยานยนต์ของผู้ตายเช่นกัน พยานของโจทก์ทั้งสี่ปากเพียงแต่เบิกความสรุปโดยรวมว่าจำเลยอยู่กับกลุ่มของคนร้ายเท่านั้น โดยเฉพาะนายศราวุฒิเบิกความยืนยันว่าพยานไม่เห็นจำเลยลงมือทำร้ายผู้ตายแต่อย่างใด พยานจึงตามผู้ตายออกไป พยานได้รับบาดเจ็บจากการถูก

พื้นที่แขนจนเอ็นขาด พยานไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลอื่น แต่ไม่ได้แจ้งความ ข้อเท็จจริงตามคำพยานโจทก์ปรากฏว่า กลุ่มของนายสมปองมาที่โรงงาน 20 ถึง 30 คน แต่มีบุคคลเข้าไปตีและฟันทำร้ายผู้ตายเพียงประมาณ 10 คน แสดงว่ามีบางคนไม่ได้เข้าร่วมตีและฟันผู้ตายด้วย นายศรารุณเป็นบุคคลที่วิ่งตามผู้ตายไปและถูกฟันจนได้รับบาดเจ็บ ย่อมเห็นเหตุการณ์ได้ใกล้ชิดกว่าบุคคลที่ยืนดูเหตุการณ์อยู่ในโรงงานที่ไม่ได้วิ่งออกมา คำเบิกความของนายศรารุณจึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ สำหรับนายสมชายและนายจิระชัยขณะที่ผู้ตายถูกรุมทำร้ายนั้น ได้ความจากคำเบิกความจากนายสมชายว่า อยู่ตรงประตูรั้วด้านนอกของโรงงานห่างประมาณ 20 เมตร และได้ความจากคำเบิกความของนายจิระชัยว่าตนอยู่ในโรงงาน เช่นนี้เห็นว่านายสมชายและนายจิระชัยย่อมเห็นเหตุการณ์ไม่ขัด กล่าวคือ เห็นมีการชุลมุนทำร้ายกันเท่านั้น คงไม่เห็นว่ามีใครทำอะไร แม้นายสมชายจะเบิกความว่าที่จำจำเลยได้เพราะจำเลยมีผมสีแดง แต่ได้ความจากคำเบิกความของนายจิระชัยว่าจำเลยเพิ่งจะมาทำงานได้เพียง 2 ถึง 3 วัน พยานเห็นมีชายอีกคนหนึ่งยอมผมสีแดงยืนดูเหตุการณ์ พยานเข้าใจว่าเป็นจำเลยเพราะขณะนั้นจำเลยยอมผมสีแดง พยานไม่เห็นว่ามีชายคนนั้นเป็นจำเลย ที่พยานให้การในชั้นสอบสวนว่าเห็นจำเลยกลุ่มรุมทำร้ายผู้ตายด้วยเพราะเข้าใจว่าคนที่มาด้วยกันก็ต้องร่วมทำร้ายและพยานเข้าใจว่าชายผมแดงคือจำเลยซึ่งพยานไม่แน่ใจว่าจะใช่หรือไม่ ยิ่งเป็นข้อสงสัยว่าจำได้เพราะเห็นบุคคลมีผมสีแดงหรือเพราะเห็นใบหน้าคนที่ร่วมทำร้าย นอกจากนี้ศาลชั้นต้นได้ให้เหตุผลโดยละเอียดชัดแจ้งถึงเหตุแห่งความสงสัยในคำเบิกความของนางสาวสายฝนว่าจะอยู่ในที่เกิดเหตุหรือไม่ และข้อสงสัยคำเบิกความของนายสมชาย ซึ่งศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ศาลฎีกาเห็นว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบยังมีข้อสงสัยตามควรว่า จำเลยเข้าร่วมกับนายสมปองและพวกกลุ่มรุมทำร้ายผู้ตาย รวมทั้งใช้แป้นเหล็กและมีดฟันทำร้ายผู้ตายหรือไม่ จึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง แต่อย่างไรก็ตาม ได้ความจากคำเบิกความของนายศรารุณที่เบิกความยืนยันว่าเห็นจำเลยและตอบทนายจำเลยถามค้านว่า ขณะที่นายสมปองกับพวกทุบรถจักรยานยนต์ของผู้ตายนั้น จำเลยนั่งอยู่บนรถจักรยานยนต์ห่างประมาณ 4 ถึง 6 เมตร ซึ่งศาลเชื่อว่านายศรารุณที่เบิกความตามจริงดังวินิจฉัยมาแล้ว จึงสอดคล้องกับคำของนายสมชายที่เบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านว่า เห็นจำเลยและนายสมปองนั่งรถจักรยานยนต์มาพร้อมกัน เมื่อฟังประกอบข้อเท็จจริงว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยและนายสมปองมาที่โรงงานเกี่ยวกับเรื่องประทับบัตรลงเวลาเลิกงาน และนายสมปองถูกนายปริญญาทำร้ายแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยมากับนายสมปองและพวกโดยอยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุตนเอง แต่ไม่ได้เข้าร่วมตีรถจักรยานยนต์หรือร่วมตีทำร้ายผู้ตาย ที่จำเลยนำสืบอ้างว่า เมื่อทราบว่านายสมปองจะกลับมาทำร้ายนายปริญา กับพวกจำเลยจึงบอกห้ามแต่นายสมปองไม่ฟัง จึงได้ลงจากจักรยานยนต์ก่อนนั้น เป็นการเบิกความลอย ๆ ไม่มีพยานสนับสนุน ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ในเรื่องนี้ได้ พฤติการณ์ที่จำเลยทราบว่ามีนายสมปองกับพวกจะมาทำร้ายนายปริญาเพราะนายปริญาทำร้ายนายสมปองจึงได้นั่งรถจักรยานยนต์มาด้วยและยืนดูเหตุการณ์โดยไม่ได้ร่วมตีรถจักรยานยนต์และเข้าร่วมตีและฟันผู้ตาย จากนั้นได้หลบหนีไปพร้อมกับนายสมปองและพวก เช่นนี้มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่นายสมปองกับพวกกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด จึงเป็นผู้สนับสนุนการกระทำ

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยได้แม้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นตัวละครร่วมกระทำความผิดก็ตาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษาว่าจำเลยร่วมเป็นตัวละครในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 มานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน

พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 86 จำคุก 2 ปี

3. บทวิเคราะห์คำพิพากษา

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 โดยการอธิบายหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเป็นตัวละคร และการเป็นผู้สนับสนุน เสียก่อนแล้วจึงจะได้ทำการวิเคราะห์ให้ความเห็นทางกฎหมายของผู้เขียนต่อไป

3.1 หลักเกณฑ์การเป็นตัวละคร

การเป็นตัวละครตามหลักกฎหมายอาญาไทยนั้นสามารถพิจารณาได้จากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83⁴ ซึ่งอธิบายได้ว่าเป็นรูปแบบความรับผิดชอบทางอาญาในกรณีที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปได้กระทำความผิดร่วมกันในความผิดอันหนึ่ง กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดทั้งหลายนั้นจะต้องมี “การกระทำร่วมกัน” และ “เจตนาร่วมกัน” นั้นเอง เพราะฉะนั้นแล้ว ถ้าหากมีการกระทำร่วมกันแต่ไม่มีเจตนาร่วมกระทำ หรือมีเจตนาร่วมกระทำแต่ไม่มีการกระทำ บุคคลเช่นว่านั้นก็ไม่มีฐานะเป็นตัวละคร⁵

ทั้งนี้สำหรับ “การกระทำร่วม” นั้น อธิบายได้ว่า ผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิดทั้งหลายนั้นจะต้องได้มีการร่วมมือกระทำความผิดอันเดียวกันในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ขั้นตอนการ “ลงมือ”⁶ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าบุคคลได้มีการให้ความร่วมมือมากหรือน้อยเพียงใด หากแต่พิจารณาว่าการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนนั้นเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิดอาญาก็เพียงพอ⁷ โดยรูปแบบของการร่วมมือนั้นสามารถปรากฏออกมาได้ 4 ลักษณะ⁸ คือ

- 1) การร่วมกระทำส่วนหนึ่งของการกระทำทั้งหมดที่ร่วมกันเป็นความผิดขึ้น
- 2) การแบ่งหน้าที่กันทำ
- 3) การอยู่ร่วมหรือใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุในลักษณะที่พร้อมจะช่วยเหลือกันได้ทันที หรือ

⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 บัญญัติว่า ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวละคร ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น.

⁵ จิตติ ดิงศภัทัย, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 (พิมพ์ครั้งที่ 10, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา 2546) 397.

⁶ หยุต แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (พิมพ์ครั้งที่ 7, วิญญูชน 2561) 196-197.

⁷ หยุต แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 1 (พิมพ์ครั้งที่ 21, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2556) 105.

⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 (เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 11, กรุงสยาม 2562) 107.

4) การอยู่ร่วมในที่เกิดเหตุและก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด

ในส่วนของ “เจตนาร่วม” นั้น อธิบายได้ว่า ผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิดทั้งหลายนั้นจะต้องมีการร่วมใจในการกระทำความผิด กล่าวคือ ทุกคนที่กระทำจะต้องรู้ถึงการกระทำของกันและกัน และต่างต้องประสงค์เสมือนหนึ่งเอาการกระทำของแต่ละคนเป็นการกระทำของตนเองด้วย⁹ โดยอาจไม่จำเป็นต้องคบคิดรู้เห็นกันมาก่อน ถ้าหากเป็นพวกเดียวกันมาเจอเหตุการณ์อย่างหนึ่งเฉพาะหน้าจึงร่วมกระทำความผิดอย่างเดียวกันในขณะนั้นก็เพียงพอ¹⁰ หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้กระทำทุกคนมีความมุ่งหมายให้ความผิดนั้นสำเร็จลงด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีได้ทำจริงด้วยมือของตนเองก็ตาม¹¹

เมื่อบุคคลได้มีการกระทำร่วมและเจตนาร่วมในการกระทำความผิดอาญาแล้วบุคคลนั้นก็ย่อมมีฐานะเป็นตัวการซึ่งผู้ร่วมกระทำทั้งหมดจะต้องรับโทษเสมอเหมือนกันในความผิดที่มุ่งกระทำ¹² ซึ่งหมายความว่าถึงระวางโทษที่ระบุไว้ในตัวบทกฎหมายเท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าโทษที่จะลงแก่ตัวการแต่ละคนที่จะได้รับจริงนั้นศาลจะต้องกำหนดให้เท่ากันด้วย เพราะพฤติการณ์และการกระทำร่วมกันของแต่ละคนนั้นอาจมากน้อยร้ายแรงยิ่งหย่อนกว่ากันได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกำหนดโทษรายบุคคล (individualization of punishment)¹³

3.2 หลักเกณฑ์การเป็นผู้สนับสนุน

การเป็นผู้สนับสนุนตามหลักกฎหมายอาญาไทยนั้นสามารถพิจารณาได้จากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86¹⁴ โดยอธิบายได้ว่า บุคคลที่จะมีฐานะเป็นผู้สนับสนุนนั้นจะต้องมีการกระทำใดที่ส่งเสริมให้กระบวนกรดำเนินการกระทำความผิดเป็นไปอย่างราบรื่นโดยตลอดจนกระทั่งมีความผิดเกิดขึ้น ซึ่งการส่งเสริมเช่นนี้นี้ก็คือการให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกโดยไม่จำกัดวิธี¹⁵ อาจเป็นการกระทำในทางกายภาพ (physical) เช่น การให้ยืมพาหนะ อาวุธ พาไปรู้จักบ้านผู้เสียหาย ช่วยดูต้นทางหรือในทางจิตใจ (psychological) เช่น การพูดเร้าใจผู้กระทำความผิด หรือให้กำลังใจได้¹⁶ พร้อมกับการที่บุคคลนั้นมีเจตนาที่จะช่วยหรือให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิดด้วย¹⁷ ซึ่งการให้ความช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกโดยมีเจตนาเช่นนี้จะต้องได้กระทำในช่วงเวลา ก่อน

⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12613/2557 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10307/2557.

¹⁰ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 22, วิญญูชน 2564) 131.

¹¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ (เชิงอรธ 8) 136.

¹² ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *กฎหมายอาญา: หลักและปัญหา* (พิมพ์ครั้งที่ 6, นิติธรรม 2547) 203.

¹³ จิตติ ดิงศรีพิทย์ (เชิงอรธ 5) 457-458.

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น.

¹⁵ คณิต ณ นคร, *กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 5, วิญญูชน 2556) 406.

¹⁶ แสง บุญเฉลิมวิภาส, *หลักกฎหมายอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 5, วิญญูชน 2551) 113.

¹⁷ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรธ 10) 141.

หรือขณะกระทำความผิดเท่านั้น หากการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกมีขึ้นภายหลังการกระทำความผิด ย่อมไม่เป็นผู้สนับสนุน แต่จะไปพิจารณาเป็นฐานความผิดต่างหาก¹⁸

ทั้งนี้ ความผิดที่ได้รับการสนับสนุนจะต้องได้เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นกรณีที่มีการดำเนินไปถึงขั้น พยายามหรือสำเร็จก็ได้ ถ้าหากความผิดเช่นนั้นยังไม่มีการกระทำถึงขั้นดังกล่าวแล้ว การสนับสนุน ก็ยังไม่ใช่ความผิดและไม่มีโทษ¹⁹ และเมื่อบุคคลนั้นมีฐานะเป็นผู้สนับสนุนก็จะต้องระวางโทษ สองในสามส่วนที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

เมื่อได้มีการอธิบายหลักเกณฑ์ของการมีฐานะเป็นตัวการและผู้สนับสนุนตามหลักกฎหมาย อาญาไทยแล้วในส่วนต่อไป ผู้เขียนจึงจะได้นำหลักกฎหมายที่อธิบายไว้ข้างต้นนี้มาใช้วิเคราะห์ คำพิพากษาศาลฎีกาที่เป็นกรณีศึกษาในลำดับต่อไป

3.3 ความเห็นทางกฎหมายของผู้เขียน

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 นั้นจะเห็นได้ว่ามีประเด็น ปัญหาทางกฎหมายอาญาสารบัญญัติเกี่ยวกับฐานะความรับผิดชอบทางอาญาของจำเลย ที่จะต้องพิจารณา ว่าจำเลยเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดอาญาของนายสมปองกับพวกฐานทำร้าย ร่างกายของนายนิมิตรจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 290 หรือไม่

สำหรับในส่วนการวินิจฉัยฐานะการเป็นตัวการของจำเลยนั้น ผู้เขียนเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริง จะปรากฏว่า จำเลยได้มากับนายสมปองและพวกโดยอยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ นั้น ซึ่งอาจทำให้เข้าใจได้ว่า จำเลยมี “การกระทำร่วม” กับนายสมปองและพวก ในรูปแบบที่จำเลยได้มีการอยู่ร่วมหรือใกล้เคียงกับ ที่เกิดเหตุการณ์การทำร้ายร่างกายในลักษณะที่พร้อมจะช่วยเหลือนายสมปองและพวกได้ทันที โดยรับรู้ ข้อเท็จจริงถึงการทำร้ายร่างกายนายนิมิตรของนายสมปองและพวกอยู่โดยตลอดก็ตาม แต่ทั้งนี้เนื่องจาก ข้อเท็จจริงนั้นไม่ได้ปรากฏโดยชัดแจ้งว่าจำเลยได้แสดงอาการปฏิกิริยาใดที่สะท้อนว่าจำเลยมีความประสงค์ เสมือนหนึ่งเอาการกระทำของนายสมปองและพวกเป็นการกระทำของตนเองด้วยแต่อย่างใดเลย หากแต่นั่งรถจักรยานยนต์มาด้วยและยืนดูเหตุการณ์เพียงเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงไม่พอรับฟังได้ว่า จำเลยนั้นได้มี “เจตนาร่วม” กับนายสมปองและพวกในการทำร้ายร่างกายนายนิมิตร ด้วยเหตุนี้ จำเลย จึงไม่มีฐานะเป็นตัวการในความผิดฐานทำร้ายร่างกายของนายนิมิตรจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 290 ประกอบ มาตรา 83

ทั้งนี้ แม้การวินิจฉัยของศาลฎีกาในกรณีดังกล่าวนี้จะได้ผลทางกฎหมายในท้ายที่สุดว่า จำเลยไม่ได้มีฐานะเป็นตัวการ เช่นเดียวกับการวินิจฉัยของผู้เขียนก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี ผู้เขียนเห็นว่า การให้เหตุผลสำหรับการวินิจฉัยของศาลฎีกานั้นยังคงมีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักกฎหมายในเรื่อง ของการเป็นตัวการอย่างมีนัยสำคัญ เพราะเมื่ออ่านคำวินิจฉัยแล้วทำให้เข้าใจได้ว่า ศาลได้ให้ข้อสรุปถึง การไม่เป็นตัวการของจำเลยด้วยเหตุผลของการที่จำเลยไม่มี “การกระทำร่วม” กับนายสมปองและพวก ด้วยเหตุที่ว่าจำเลยอยู่บริเวณใกล้ที่เกิดเหตุ โดยไม่ได้เข้าร่วมตีสถจักรยานยนต์หรือร่วมตีทำร้าย

¹⁸ แสง บุญเฉลิมวิภาส (เชิงอรรถ 16) 113.

¹⁹ จิตติ ดิงศกัทธิย์ (เชิงอรรถ 5) 495.

นายนิมิตรผู้ตาย แต่ทั้งนี้หากพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ของ “การกระทำร่วม” ในความหมายของการเป็น ตัวการแล้ว จะเห็นได้ว่า “การกระทำร่วม” นั้น สามารถปรากฏออกมาภายนอกได้หลายลักษณะที่มีใช้ แต่เฉพาะการร่วมกระทำส่วนหนึ่งของการกระทำทั้งหมดที่รวมกันเป็นความผิด การแบ่งหน้าที่กันทำ หรือการอยู่ร่วมในที่เกิดเหตุและก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดเพียงเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงการอยู่ร่วม หรือใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุในลักษณะที่พร้อมจะช่วยเหลือกันได้ทันทีอีกด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้น ก่อนข้างมีความชัดเจนว่าจำเลยนั้นอยู่ในที่เกิดเหตุที่พร้อมจะเข้าช่วยเหลือนายสมปองและพวกได้ทันที อย่างแน่นอน กรณีดังกล่าวนี้จำเลยจึงน่าจะมีการกระทำร่วมกับนายสมปองและพวกแล้ว แต่ทั้งนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามพยานหลักฐานนั้นไม่ได้สามารถแสดงถึงการมีอยู่ ซึ่ง “เจตนาร่วม” ของจำเลย เพราะฉะนั้น จำเลยจึงไม่เป็นตัวการด้วยเหตุผลของการขาดองค์ประกอบด้านจิตใจของการเป็นตัวการนั่นเอง มิใช่ด้วยเหตุผลของการไม่มี “การกระทำร่วม” ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงไม่เห็นพ้อง กับการให้เหตุผลของศาลฎีกาดังที่ได้กล่าวไว้

ประเด็นถัดมา ในส่วนของการวินิจฉัยฐานะการเป็นผู้สนับสนุนของจำเลยนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การวินิจฉัยของศาลฎีกายิ่งสร้างความฉงนสนเท่ห์ให้กับนักนิติศาสตร์ไทยยิ่งกว่ากรณีของการวินิจฉัย ฐานะการเป็นตัวการของจำเลยเสียอีก กล่าวคือ เมื่อข้อเท็จจริงได้ปรากฏว่าจำเลยได้นั่ง รถจักรยานยนต์มาด้วยและยินยอมเหตุการณ์แต่เพียงเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจหาเหตุผลอันใด มาอธิบายได้เลยว่าการกระทำเช่นว่เป็นการให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ นายสมปองและพวกในการกระทำความผิดอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นในทางกายภาพ หรือในทางจิตใจ เพราะ ข้อเท็จจริงปรากฏเพียงว่าจำเลยได้โดยสารรถจักรยานยนต์มาด้วยเท่านั้น ไม่ได้ขับมาส่งนายสมปอง เพื่อให้ทำร้ายร่างกายนายนิมิตร และแม้จำเลยจะอยู่ในที่เกิดเหตุก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ปรากฏว่าจำเลยได้มีการรับหน้าที่ดูต้นทางโดยคอยแจ้งสัญญาณอันตราย²⁰ให้แก่ นายสมปองและพวกแต่อย่างใด อีกทั้ง การกระทำของจำเลยเช่นว่ไม่ได้ส่งผลให้นายสมปองและพวกที่ตกลงใจในการกระทำความผิด อาญาอยู่ก่อนแล้วเกิดความเร้าใจ ให้มุ่งทำร้ายต่อนายนิมิตรให้ถึงตายหนักแน่นยิ่งขึ้นเลย การวินิจฉัย ความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะของการเป็นผู้สนับสนุนในคดีนี้จึงเป็นไปอย่างรวบรัดตัดตอนและ ปราศจากการให้เหตุผลสนับสนุนทางกฎหมาย อีกทั้งความรับผิดชอบทางอาญาของจำเลยที่เกิดขึ้นในคดีนี้ ยังสะท้อนถึงความบกพร่องเชิงตรรกะและมีอาจอธิบายได้ด้วยหลักคิดทางทฤษฎีใดเลย นอกจาก จินตนาการและการคิดขึ้นมาเองด้วยจิตปรุงแต่งของผู้พิพากษา ผู้วินิจฉัยที่ต้องการตั้งต้นจะให้ จำเลยต้องรับผิด ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้กระทำความผิด กรณีดังกล่าวจึงคงต้องถูกอธิบายอย่างตลกขบขัน ว่าเป็น “ความรับผิดชอบทางอาญาทิพย์” ของผู้สนับสนุนด้วยการนั่งเฉยนั่นเอง

ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่า แม้ต่อให้ในจิตใจของจำเลยนั้นจะมีเจตนาที่ส่งเสริมให้นายสมปองและพวก ได้ทำร้ายนายนิมิตรอย่างเต็มเปี่ยมก็ตาม แต่เมื่อการยินยอมเหตุการณ์ของจำเลยก็ไม่ใช่การให้ ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดแล้ว การนิ่งเฉยเสีย ละเว้น ไม่ห้ามปรามมิให้มีการกระทำความผิดนั้น ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนแต่อย่างใด²¹ จำเลย

²⁰ เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์ (เชิงจรธ 8) 111; และ ดู คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 565/2502.

²¹ เพิ่งอ้าง 222.

คดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ 1 กับพวกนั่งดื่มสุรากันอยู่บริเวณกระท่อมที่เกิดเหตุอยู่ก่อนที่พวกของจำเลยที่ 1 จะพาโจทก์ร่วมมายังกระท่อมที่เกิดเหตุ และจากทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ทราบมาก่อนว่าพวกของจำเลยที่ 1 จะพาโจทก์ร่วมมาข่มขืนกระทำชำเรา อีกทั้งเมื่อโจทก์ร่วมมาถึงก็คงได้ความจากโจทก์ร่วมเพียงว่า เห็นจำเลยที่ 1 นั่งดื่มสุรากับพวกเท่านั้น **ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่ชี้ให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ 1 มีพฤติการณ์ที่จะเข้าไปมีส่วนในการกระทำความผิดด้วย** นอกจากนี้ทั้งก่อนและขณะที่จำเลยที่ 2 กับพวกข่มขืนกระทำชำเราโจทก์ร่วม แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 อยู่ใกล้กับกระท่อมที่เกิดเหตุและเห็นเหตุการณ์ ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 พุดหรือกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ 2 กับพวกในการข่มขืนกระทำชำเราโจทก์ร่วม **การที่จำเลยที่ 1 เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกจำเลยที่ 1 แต่ไม่เข้าไปห้ามปรามหรือขัดขวางเพื่อมิให้โจทก์ร่วมถูกข่มขืนกระทำชำเรา กรณีดังกล่าวก็ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ 2 กับพวกข่มขืนกระทำชำเราโจทก์ร่วม จึงไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน**

จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5157/2558 ข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าผู้พิพากษาผู้วินิจฉัยคดีได้มีการพิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การเป็นผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ที่สำคัญ คือ การพิจารณาถึง “การให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก” ซึ่งเมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้วว่าจำเลยที่ 1 เพียงแต่นั่งเฉย ละเว้นไม่ห้ามปรามมิให้มีการกระทำความผิดของจำเลยที่ 2 กับพวกแต่เพียงเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจที่จะตั้งต้นปรับบทวินิจฉัยให้การกระทำเช่นนี้เป็น การช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ 2 กับพวกข่มขืนกระทำชำเราโจทก์ร่วมได้ ผลทางกฎหมายในท้ายที่สุดจึงได้ข้อสรุปว่า จำเลยที่ 1 ไม่มีฐานะเป็นผู้สนับสนุน

สำหรับความเห็นของผู้เขียนในการวินิจฉัยคดีนี้นั้น แม้ผู้เขียนเห็นด้วยกับผลทางกฎหมาย เพราะการวินิจฉัยนั้นก็เกินไปตามหลักเกณฑ์กฎหมายอาญาไทยในเรื่องผู้สนับสนุนทุกประการ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า การวินิจฉัยในคดีนั้นยังมีการให้เหตุผลในเรื่องความหมายของ “การให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก” ที่ตื้นเขินจนเกินไป เนื่องจากไม่สามารถสะท้อนหลักคิดที่อยู่เบื้องหลังอันใดให้ประจักษ์ชัดได้เลย นอกจากการปรับบทโดยคัดลอกถ้อยคำตามตัวบทกฎหมายมาจัดวาง และสรุปผลทางกฎหมายในตอนสุดท้าย ซึ่งถ้าหากผู้วินิจฉัยยังคงปรับบทกฎหมายตามหลักเกณฑ์โดยปราศจากการให้เหตุผลทางกฎหมายที่สะท้อนถึงหลักคิดเบื้องหลังเช่นนี้แล้ว แนวทางการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวก็อาจจะเกิดการลักลั่นและถูกกลับไปเป็นดังเช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 ในอดีตอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการวินิจฉัยไม่เคยมีคำอธิบายที่เข้าถึงแก่นแท้ของหลักกฎหมายในเรื่องผู้สนับสนุน ด้วยเหตุนี้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5157/2558 ที่แม้วินิจฉัยถูกต้องตามหลักกฎหมายก็ตาม แต่ก็อาจไม่ทรงพลังพอที่จะอยู่คงกระพันเป็นบรรทัดฐานเพื่อคลี่คลายกรณีปัญหาเดียวกันนี้ในภายภาคหน้า เพราะก็ยังคงหาหลักคิดในการวินิจฉัยไม่ได้ด้วยนั่นเอง

ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่า “การให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก” ควรมีการอธิบายหลักการว่า จะต้องเป็นการกระทำใด ๆ ที่เป็นการส่งผลให้การกระทำความผิดอาญาสามารถดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้ง่ายขึ้น หรือที่สามารถลดทอนอุปสรรคในการดำเนินการกระทำความผิดให้ลดน้อย

ถอยลงได้ เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้แล้ว หากนำมาใช้พิจารณากรณีศึกษาก็จะพบว่าการนิ่งเฉย ละเว้น ไม่ห้ามปรามมิให้มีการกระทำความผิดนั้นไม่ได้ส่งผลให้การกระทำความผิดสามารถดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เพราะการนิ่งเฉยไม่ได้เปลี่ยนแปลงความเป็นไปได้ในโอกาสสำเร็จอันเกิดจากการกระทำความผิดนั้นเลย โอกาสสำเร็จในการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นมีอยู่ระดับใดในช่วงเวลาเริ่มต้นก็ยังคงมีอยู่ในระดับนั้นเช่นเดิมไม่แปรเปลี่ยนไป และนอกจากนี้ การนิ่งเฉยก็ไม่ได้ลดทอนอุปสรรคในการดำเนินการกระทำความผิดให้ลดน้อยถอยลงได้เพราะการนิ่งเฉยนั้นไม่ได้ส่งผลให้อุปสรรคในการกระทำความผิดของผู้อื่นที่มีอยู่แต่เดิมจางหายไปแต่อย่างใด

เมื่อการนิ่งเฉยไม่ได้ส่งผลให้กระบวนการกระทำความผิดมีโอกาสมากขึ้น และไม่ได้ลดอุปสรรคในการกระทำความผิดให้น้อยลงแล้ว ด้วยเหตุนี้ การนิ่งเฉย ละเว้น ไม่ห้ามปรามมิให้มีการกระทำความผิดจึงไม่ใช่การให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้อื่นในการกระทำความผิด ผู้นิ่งเฉยเช่นว่านี้จึงไม่อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาในฐานะเป็นผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ได้

4. บทสรุป

การวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลนั้น เป็นสิ่งที่ผู้พิพากษาผู้พิจารณาคดีจะต้องวินิจฉัยตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอยู่เสมอ เพราะมีฉะนั้นแล้ว ก็อาจจะส่งผลให้บุคคล “ต้องรับผิดชอบโดยไม่จำเป็นต้องทำผิด” หรือเป็น “ความรับผิดชอบทางอาญาทิพย์” จากจิตปรุงแต่งของผู้วินิจฉัย ดังเช่นกรณีของคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2555 และนอกจากนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นว่านี้อีกในอนาคตแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นใดก็ตาม การให้เหตุผลโดยมีหลักคิดทางทฤษฎีรองรับ พร้อมกับความละเอียดและหยั่งลึกถึงหลักการที่อยู่เบื้องหลังลงในคำพิพากษาเป็นสิ่งที่พึงกระทำอยู่เสมอเพื่อยืนยันในหลักคิดและสะท้อนถึงความเป็นบรรทัดฐานที่ทรงคุณค่าแก่การเป็นตัวอย่างการปรับใช้กฎหมายอีกด้วย อันจะทำให้การวินิจฉัยนั้นไม่เกิดการล้าถวน ความน่ากังขา และชอบด้วยเหตุผลตามกฎหมาย